

De vele vormen van de BHV-organisatie

Mijn bedrijf,

Bij brand bel je in Nederland de brandweer: 112 en de oplossing is nabij. In je eigen huis probeer je een vlam in de pan eerst zelf te blussen, mits dat veilig kan. Een bedrijf doet dat ook, met BHV'ers of bedrijfsbrandweer.

tekst Tamara van Rosmalen

Wanneer een bedrijf door zijn activiteiten een gevaar voor de openbare veiligheid kan vormen in geval van een brand of andere calamiteit, kan het bedrijf verplicht worden tot het inrichten van een bedrijfsbrandweer. Een bedrijfsbrandweer is een specifieke vorm van een noodorganisatie, net zoals een bedrijfshulpverleningsorganisatie (BHV). Ieder bedrijf is vanuit de Arbowet verplicht een BHV-organisatie in te richten. Dit kan variëren van een directeur met bepaalde BHV-taken voor een klein kantoor tot een volledige bedrijfsbrandweer voor bedrijven met grotere risico's.

Aangewezen bedrijfsbrandweer

Welke bedrijven kunnen worden aangewezen tot het hebben van een bedrijfsbrandweer is bepaald in Artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's. De veiligheidsregio bepaalt of je een 'Artikel 31 bedrijfsbrandweer' krijgt. Een bedrijf dient hiertoe een bedrijfsbrandweerrapport in. In het verdere aanwijstraject wordt onder meer bepaald welke risicofactoren er zijn, vooral voor de openbare veiligheid (dus buiten de bedrijfspoorst), welke preventieve maatregelen er zijn genomen (bijvoorbeeld sprinklerinstallatie) en welke repressieve maatregelen het bedrijf moet nemen. Indien de veiligheidsregio besluit dat een bedrijfsbrandweer noodzakelijk is, wordt ook vastgelegd uit welke mensen en middelen deze moet bestaan. Dit kan variëren van een kleine ploeg tot een volledig uitgeruste brandweer in ploegendienst met eigen voertuigen.

Vrijwillige bedrijfsbrandweer

Een bedrijf kan ook om andere redenen een brandweer willen. Bijvoorbeeld vanwege afspraken met de verzekering. Maar ook als een bedrijf specifieke risico's heeft die tot incidenten kunnen leiden die het met voor dit doel opgeleide specialisten beter kan bestrijden dan de overheidsbrandweer. Denk bijvoorbeeld aan het afdalen in een silo bij een incident. Of aan bedrijven die werken met zogenoemde cleanrooms. Ook kan een regionale brandweer de opkomsttijd soms niet garande-

ren. In dat geval kan een bedrijf er via een vrijwillige bedrijfsbrandweer voor kiezen zelf binnen enkele minuten 'de eerste klap' bij een brand uit te delen. In de eerste plaats vanwege de veiligheid van medewerkers, maar ook voor milieu, imago en de bedrijfscontinuïteit.

BHV

We kunnen verschillende niveaus in noodorganisatie onderscheiden: van (basis)BHV tot uitgebreide BHV of vrijwillige bedrijfsbrandweer, tot aangewezen bedrijfsbrandweer. In veel gevallen zal een bedrijf met een bedrijfsbrandweer ook nog over een BHV-organisatie beschikken.

Welke bedrijfsnoodorganisatie een bedrijf ook inricht, de BHV'er of bedrijfsbrandweermedewerker valt onder de Arbowet. De werkgever moet dus in een risico-inventarisatie en -evaluatie beoordelen aan welke gevaren een bedrijfsbrandweermedewerker kan worden blootgesteld. Bij het bieden van hulp bij een calamiteit mag van hulpverleners verwacht worden dat zij dit doen zonder zichzelf in groot gevaar te brengen. En zij zullen dus goed voorbereid moeten zijn op de uitvoering

Stichting CaBO

Stichting CaBO is een belangenbehartiger op het gebied van calamiteitenbeheersing voor bedrijven en organisaties die met ernstige calamiteiten te maken kunnen krijgen. De stichting brengt bedrijven met elkaar in contact, volgt en beïnvloedt wet- en regelgeving en organiseert leer- en netwerkbijeenkomsten. Van belang hierbij zijn contacten met gerelateerde (branche)organisaties, zoals VNCI, Deltalinqs, IFV en het ministerie van Veiligheid en Justitie. De stichting is onder meer betrokken bij bedrijfsbrandweeropleidingen en de ontwikkeling van BHV+ opleidingen. Kijk voor meer informatie op www.stichtingcabo.nl.

wiens brand?

Overheid en bedrijven hebben hetzelfde belang: veiligheid van mens en omgeving

van deze taken (bron: 'Werkwijzer Bedrijfsbrandweren 2013'). Voor een bedrijfsbrandweermedewerker vereist dit een andere opleiding dan voor een BHV'er.

Het gebied tussen de basis-BHV en de aangewezen bedrijfsbrandweer is wat lastig te definiëren. Voor veel organisaties is de basis te weinig, maar een volledig uitgeruste bedrijfsbrandweer te veel. Deze bedrijven hebben behoefte aan hulpverleners van wie sommigen specifieke taken hebben, bijvoorbeeld werken met chemicaliënpakken.

Het Nederlands instituut voor bedrijfshulpverlening (NIBHV) en het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) werken, met medewerking van Stichting CaBO en de Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie (VNCI), aan een 'Werkwijzer Bedrijfsnoodorganisatie' en aan opleidingen gericht op deze doelgroep.

Gezamenlijke Brandweer

Bedrijven die zijn aangewezen tot een bedrijfsbrandweer, kunnen dit soms ook uitbesteden. Zo opereert in Rotterdam-Rijnmond al vele jaren de Gezamenlijke Brandweer (GB). Dit is een samenwerkingsverband tussen zo'n 60 bedrijven en de gemeente in het haven- en industriegebied van Rotterdam. De GB heeft de verplichting tot het in stand houden van een bedrijfsbrandweer overgenomen van de aangesloten bedrijven. Ook in de gemeente Moerdijk is inmiddels een publiek-private samenwerking (PPS) tussen bedrijfs- en overheidsbrandweer gerealiseerd.

Samenwerking

Samenwerking is cruciaal in de industriële veiligheid. In de eerste plaats samenwerking met de overheid. In het aanwijkstraject is de dialoog belangrijk om te komen tot goede afspraken: welke maatregelen zijn noodzakelijk? Wat is te ondervangen met (semi-)automatische systemen zoals een sprinklerinstallatie of waterschermen, wat is de rol en capaciteit van de regionale brandweer en welke capaciteit en specifieke disciplines kan een bedrijfsbrandweer leveren? Maar ook in de voorbereiding op een calamiteit is samenwerking van belang: er is vanuit

beide partijen behoefte om samen te oefenen. Afspraken over ieders rol en over het gebruik van elkaars capaciteiten is daarbij van groot belang. Overheid en bedrijven hebben in de basis hetzelfde belang: de veiligheid van mens en omgeving waarborgen. In publiek-private samenwerking zien we soms ook de vraag vanuit veiligheidsregio's aan bedrijfsbrandweren om een deel van hun verzorgingsgebied over te nemen om zo sneller 'die eerste klap' uit te kunnen delen. Met name over onderwerpen als garantie van inzetbaarheid, verantwoordelijkheid, aansprakelijkheid en financiële compensatie moeten partijen dan goede afspraken maken. Ook moet het bedrijf ervoor zorgen dat het op zijn eigen locatie steeds voldoet aan de minimale bezettingseis die is vastgelegd in de aanwijzingsbeschikking voor de bedrijfsbrandweer.

Andere vormen van samenwerking zijn die tussen bedrijven onderling in regionale verbanden, in de Stichting Platform Industriële Incidentbestrijding en in de civiel-militaire samenwerking, bijvoorbeeld op het gebied van gevaarlijke stoffen. De laatste jaren is vanuit de industrie, de Stichting CaBO, en de veiligheidsregio's veel geïnvesteerd in de onderlinge relatie: opleidingen, samenwerking en gezamenlijk oefenen. Door samen oefenen, met elkaar praten en goede afspraken maken is er meer oog voor elkaars professionaliteit en deskundigheid. De regionale brandweren kunnen zo de bij bedrijven aanwezige kennis en expertise benutten.

Houd als bedrijf wel in gedachten dat de overheid bij een calamiteit altijd de leiding neemt en houdt over het incident, ongeacht welke noodorganisatie een bedrijf heeft. Bedrijven roepen nogal eens "het is mijn bedrijf!". Maar de overheid bepaalt "maar het is mijn brand!".

Tamara van Rosmalen, Bedrijfsbureau Stichting CaBO